

Vastineet, luonnosvaihe

PROJEKTIN NIMI Vaalan kunta Keskustan asemakaavan muutos ja laajennus maanjätysalueella	Kaavan laatija Noora Kela Arkkitehti YKS-722	Päiväys 20.01.2025
--	--	-----------------------

Asemakaavan muutosluonnos oli yleisesti nähtävillä 12.9.-14.10.2024 valmisteluvaiheen kuulemista varten (alueidenkäyttölaki 62 § ja MRA 30 §). Kaavaluonnoksesta saatiin seuraavat lausunnot, joihin on laadittu vastineet.

1 Sisällysluettelo

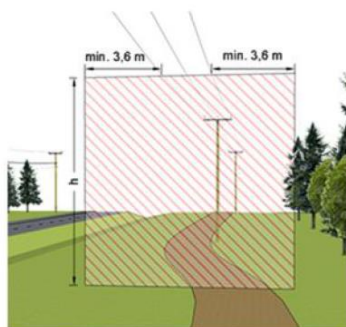
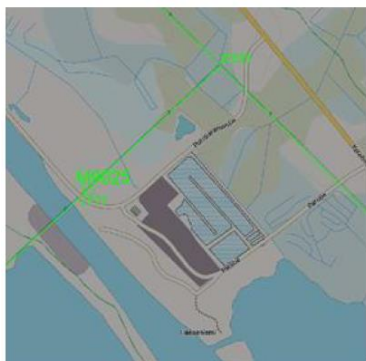
Lausunnot	1
1. Oulun Seudun Sähkö, 13.9.2024.	1
2. Telia, 20.9.2024.	2
3. Kainuun ELY-keskus, 10.10.2024.	2
4. Pohjois-Pohjanmaan museo, rakennettu kulttuuriympäristö, 11.10.2024.	3
5. Pohjois-Pohjanmaan museo, arkeologia, 11.10.2024.	3
6. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, 14.10.2024.	4

Lausunnot

1. Oulun Seudun Sähkö, 13.9.2024.

Kiitämme mahdollisuudesta esittää näkemyksemme kaavasuunnitelmaan Vaalan keskustan asemakaavan korttelin 45 muutos. Haluamme muistuttaa, että suunnittelualueella sijaitsee OSSV Oy:n 20 kV:n ilmajohtoja, joiden sijainti on otettava huomioon alueen suunnittelussa ja rakentamisessa. Mikäli johtoja joudutaan siirtämään, tulee siirron tarvitsijan olla hyvissä ajoin yhteydessä OSSV Oy:n ja tilata ao. työ. Siirrot ovat maksullisia (Maankäyttö- ja Rakennuslaki 895).

Sähkönjakelun häiriöttömyyden ja turvallisuuden varmistamiseksi on tärkeää, ettei johtoalueelle tai sen välittömään läheisyyteen kasata maa-aineksia siten, että johdonvapaan tilan vähimmäisvaatimukset alittuvat (kuva alla).

Vapaa korkeus johdosta h = 7 metriä

Vastine:

Merkitään lausunto tiedoksi.

Sähköjohdot merkitään kaavakartalle johtoa varten varattuina alueen osina. Kaavaan on lisätty yleismääräys, jonka mukaan alueella kulkevien ilmajohtojen vapaan tilan tarve tulee huomioida alueen käytössä.

2. Telia, 20.9.2024.

Telia Finland Oyj:llä ei ole huomauttamista Vaalan keskustan asemakaava-alueen korttelin 45 muutoksen ja laajennuksen kaavaluonnoksesta.

Vastine:

Merkitään lausunto tiedoksi.

3. Kainuun ELY-keskus, 10.10.2024.

Vaalan kunta on pyytänyt Kainuun elinkeino-, liikenne- ympäristökeskuksen patoturvallisuusviranomaiselta lausuntoa otsikon mukaisessa asiassa. Kainuun elinkeino-, liikenne- ympäristökeskuksen patoturvallisuusviranomainen on antanut 19.6.2024 päivätyn lausunnon kaavaselostuksen laatimisvaiheessa eikä sillä ole asiaan lisättävää.

Lausunto 19.6.2024:

Kainuun elinkeino-, liikenne- patoturvallisuusviranomainen toteaa, ympäristökeskuksen että maanlajitysalueen toteuttamisessa patorakenteen läheisyyteen tulee huomioida seuraavat asiat: Olemassa olevaan patorakenteeseen ei saa tehdä muutoksia ilman padon omistajan suostumusta. Padon taustarakenteet tulee huomioida (esim. sala- ja kuivatusojat). Padon harjalla olevalla tiellä liikuttaessa tulee huomioida padon kantavuus raskaita ajoneuvoja käytettäessä. Lajitysalueen maaperän kantavuus tulee selvittää patorakenteen läheisyydessä, jotta patorakenteen stabiliteetti ei lajityksen seurauksena vaarannu. Lajitystä ei saa tehdä patorakennetta vasten. Asemakaavan muutoksesta tulee olla yhteydessä padon omistajaan, jotta he voivat tarvittaessa ottaa kantaa lajityksen vaikutuksista patoturvallisuuteen. Alueen länsiosassa kulkevan laskuojan sijainti tulee määrittää yhdessä padon omistajan kanssa.

Vastine:

Asemakaavan muutoksen ja laajennuksen suunnittelussa on huomioitu Kainuun ELY-keskuksen 19.6.2024 antama lausunto. Lausunnon mukaisesti kaavan sisällöstä on oltu yhteydessä padon omistajaan, ja kaavassa on huomioitu lausunnossa esitetyt huomioitavat asiat maanlajitysalueen sijoittamisessa padon läheisyyteen. Maanlajitysalueelle kulku osoitetaan Puhdistamontieltä, eikä padon päällä kulkevan tien kautta ole tarvetta osoittaa raskaan liikenteen kulkua maanlajitysalueelle. Padon päällä kulkevan tien liikennöinti ei muutu kaavamutoksen vuoksi. Maanlajitysalueen ja padon väliselle alueelle osoitetaan asemakaavakartalla alueen osa, jolla tehtävistä toimenpiteistä tulee kuulla padon omistajaa. Lisäksi kaavassa annetaan yleismääräys, jonka mukaan maanlajitysalueen toteuttamisessa ja käytössä tulee huomioida patoturvallisuusvaatimukset sekä neuvotella padon omistajan kanssa ennen maanlajitysalueen rakentamista.

4. Pohjois-Pohjanmaan museo, rakennettu kulttuuriympäristö, 11.10.2024.

Vaalan kunta on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan museon lausuntoa Vaalan keskustan asemakaavan korttelia 45 koskevasta asemakaavan muutos- ja laajennusluonnoksesta maanlajitusalueella. Tämä museon lausunto koskee rakennettua kulttuuriympäristöä.

Asemakaava-alue sijaitsee Vaalan kunnan keskustan tuntumassa, Vaalanlammen lähistöllä. Kaakon puolelta suunnittelualue rajautuu kortteliin 45, lounaassa Oulujokeen, luoteessa metsään ja koillisen puolella suunnittelualueen rajaa Kolehmaisentie. Asemakaavan muutoksen tarkoituksena on päivittää suunnittelualueen kaavamerkinnot ja mahdollistaa maanlajitusalueen laajentaminen suunnittelualueen luoteisosaan. Alueelle on tarkoitus sijoittaa osin lajiteltuja maa-aineksia ja muuta väliaikaista materiaalia luvanvaraisesti.

Vaalan keskustan asemakaavan korttelia 45 koskevan asemakaavan muutos- ja laajennuksen suunnittelualue ei sijaitse valtakunnallisesti tai maakunnallisestimaisemallisesti arvokkaalla maisema-alueella ei siellä sijaitse kulttuurihistoriallisesti merkittäviä rakennuksia. Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole asemakaavan muutosluonnoksesta huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

Vastine:

[Merkitään lausunto tiedoksi.](#)

5. Pohjois-Pohjanmaan museo, arkeologia, 11.10.2024.

Vaalan kunta on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan museolta lausuntoa koskien keskustan asemakaavan korttelin 45 asemakaavan muutoksen valmisteluaineistoa. Tämä Pohjois-Pohjanmaan museon lausunto koskee arkeologista kulttuuriperintöä.

Vaalan kunnassa on aloitettu Vaalan kirkon länsipuolella sijaitsevan Vaalanlammen rannan asemakaavan muutos keskustan asemakaavan korttelien 41—45 alueella. Kaavamuutos toteutetaan kahdessa osassa, joista yksi koskee kortteleita 4144 ja toinen korttelia 45, jossa sijaitsee kunnan jätevesipuhdistamo ja maanlajitusalue. Nyt kyseessä olevan korttelia 45 koskevan kaavamuutoksen tavoitteena on laajentaa kunnan nykyistä maanlajitusaluetta pohjoiseen nykyisen asemakaavan M-alueelle. Alue on kunnan omistuksessa, mutta Vaalanlammen rannat omistaa Fortum Power and Heat Oy.

Alue sisältyy vuonna 2017 tehtyyn Vaalan kunnan arkeologiseen päivitysinventointiin, eikä alueella edellytetä tehtävän arkeologista selvitystä. Aivan muutosalueen länsirajalla sijaitsee mainitussa inventoinnissa muinaismuistolain (295/1963) tarkoittama kiinteä muinaisjäänös Iso Kauvansaari koillinen (muinaisjäänöstunnus 1000031783). Kyseessä on säilynyt osa rannanmyötäistä tervaveneiden veneenvetomölyjää, joka eteläosaansa lukuun ottamatta on suurimmaksi osaksi veden alla. Rannan möly on olevana rakenteena merkitty kaavaluonnoksen pohjakartalle. Kohde tulee ottaa kaavassa huomioon niin, että kaavan toteuttaminen ei vaaranna kohdetta.

Vastine:

[Muutosalueen länsirajalla sijaitseva muinaismuistolain \(295/1963\) tarkoittama kiinteä muinaisjäänös Iso Kauvansaari koillinen \(muinaisjäänöstunnus 1000031783\) sijoittuu kaavamuutosalueen länsireunalle. Muinaisjäänös merkitään kaavakartalle alueen osana, jolla sijaitsee muinaismuistolailla rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös ja kaavamääräyksellä kielletään alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu kajoaminen. Kaavassa ei osoiteta muuttuvaa maankäyttöä kyseiselle alueelle tai sen välittömään läheisyyteen: kaavalla](#)

mahdollistettava maanläjitysalue sijoittuu lähimmillään noin 80 metrin päähän kiinteästä muinaisjäännöksestä.

6. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, 14.10.2024.

Selostuksen mukaan alueelle on tehty laji.fi tietokannan tietopyyntö alueen lajihavainnoista. Alueella ei ole havaintoja huomionarvioisesta lajistosta. Alueelle on tehty erillinen viitasammakkoselvitys 2024, jonka mukaan kaava-alueen välittömässä läheisyydessä tehtiin äänihavaintoja viitasammakosta, mutta ei itse kaava-alueella. Kaava-alueella tai sen läheisyydessä ei ole luonnonsuojelualueita.

ELY-keskus muistuttaa, että Lajitietokeskuksen portaalin lajitieto perustuu pitkälti satunnaisiin yksittäishavaintoihin. Mikäli tietojärjestelmissä ei tällä hetkellä ole havaintopisteitä tietyltä alueelta, se ei tarkoita, ettei alueella voisi esiintyä kyseistä lajia. Hankealueelle tulee laatia luonnon yleiskuvaus ainakin lähtötietoselvityksen perusteella, johon kuuluu mm. paikkatietotarkastelu alueen metsä- ja muista luontotyypeistä ja niiden luonnontilaisuudesta.

Tietokantatietojen tarkastelun lisäksi tulee laatia asiantuntija-arvio kaava- alueella potentiaalisesti esiintyvien huomioitavien lajien esiintymispotentiaalia lajien elinympäristövaatimusten perusteella. Mikäli asiantuntija-arvion perusteella alueella voi esiintyä huomionarvoista lajistoa tai luontotyyppä, niin niiden esiintymistä on tarkennettava maastoselvityksen avulla. Selostuksessa tulee eritellä, minkälaisilla kriteereillä lajit ja luontotyypit on luokiteltu huomionarvoiseksi. ELY-keskus suosittelee LUOPAS-opasta "Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi, 2. painos, Mäkelä ja Salo 2023".

Vaikutustenarvioinnissa esitettiin, että lintulajien elinpiiri voi olla melko laaja. ELY-keskus toteaa, että arvioitavana tai maastossa selvitettävänä on, sijaitseeko kaava-alueella tai sen vaikutusalueella uhanalaisten, rauhoitettujen tai muutoin suojelullisesti huomioitavien lintulajien pesimäreiviä. Luonnonsuojelulain 76 § mukaan uhanalaiset lajit otetaan huomioon kaavoituksessa koskevassa päätöksenteossa.

Vaikutustenarvioinnissa esitetään, että viitasammakko elää reviirillään pienellä alueella eikä juurikaan liiku paikasta toiseen. ELY-keskus toteaa, että tämä väite on väärin. Viitasammakko elää sekä vedessä että maalla ja sitä tiedetään liikkuvan jopa 2 km pitkiä matkoja eri elinympäristöjensä välissä (esim. Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. — Suomen ympäristö 1/2017).

ELY-keskus muistuttaa, että viitasammakko on luonnonsuojelulailla 78 § tiukasti suojeltu eläinlaji, jonka lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ei saa hävittää eikä heikentää. Vaikutustenarviointi viitasammakkoon on tehtävähuolella ja asiantuntevasti huomioiden suunnittelet toimenpiteet ja niiden vaikutusmekanismit.

Vastine:

Asemakaavoitettavalle alueelle tehdyn kasvillisuus- ja luontoselvityksen raportti on valmistunut kaavaluonnoksen nähtävillä olon jälkeen. Kaavaselistusta ja kaavan vaikutusten arviointia täydennetään raportin tulosten osalta kaavaehdotusvaiheeseen. Raportissa on maastokäynnin perusteella selvitetty alueen kasvillisuus- ja luontotyyppä, sekä arvioitu direktiivilajien liito-oravan sekä viitasammakon sekä linnuston esiintymispotentiaalia osin lähtötietoaineiston perusteella. Raportin tulosten perusteella alue ei sovellu liito-oravan elinympäristöksi, eikä viitasammakolle potentiaalisia alueita ole alueella lukuun ottamatta jätevedenpuhdistamon altaiden alueita sekä Vaalanlammen ranta-alueita. Jätevedenpuhdistamon altaiden alueet rajattiin myös linnustollisesti tärkeäksi alueeksi. Jätevedenpuhdistamon altaat ja Vaalanlammen ranta-alueet sijaitsevat kaava-alueen ulkopuolella. Kaavassa ei osoiteta näiden alueiden välittömään läheisyyteen muuttuvaa maankäyttöä. Viitasammakkoa koskeva virke viitasammakon liikkumisesta on korjattu kaavaselistukseen.